

ул. Татарстан д.15«а»,
с.Урманаево, Азнакаевский район,
423311

Татарстан урамы, йорт 15 “а”, Урманай
авылы, Азнакай районы, 423311

Тел./факс(885592)43-0-49; E-mail Azn.Urman@tatar.ru; <http://aznakayevo.tatarstan.ru>

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

« 19 » ноябрь 2016 ел

№ 19

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урманай авыл жирлеге территориясендә Татарстан Республикасы муниципаль һәм дәүләт милке жирләрендәге гомуми файдаланудагы су объектларының су саклау зонасында ял итүнең рекреацион зоналарын булдыру һәм алардан файдалану кагыйдәләре турында

Россия Федерациясе Су кодексының 6, 27, 50 статьялары һәм «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законының 15 статьясы нигезендә карар бирәм:

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урманай авыл жирлеге территориясендә Татарстан Республикасы муниципаль һәм дәүләт милке жирләрендәге гомуми файдаланудагы су объектларының су саклау зонасында ял итүнең рекреацион зоналарын булдыру һәм алардан файдалануның кушымтада бирелә торган кагыйдәләрен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында Интернет "мәгълүмат-коммуникацион чөптәрендә түбәндәге веб-адрес буенча» урнаштырырга: <http://aznakaevo.tatar.ru>.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Рәис:

А.И.Закиров

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урманай авыл жирлеге Башкарма комитетының 2016 елның 19 ноябрәндәге 19 номерлы карарына кушымта

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урманай авыл жирлеге территориясендә Татарстан Республикасы муниципаль һәм дәүләт милке жирләрендәге гомуми файдаланудагы су объектларының су саклау зонасында ял итүнең рекреацион зоналарын булдыру һәм алардан файдалану кагыйдәләре

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Урманай авыл жирлеге территориясендә Татарстан Республикасы муниципаль һәм дәүләт милке жирләрендәге гомуми файдаланудагы су объектларының су саклау зонасында ял итүнең рекреацион зоналарын булдыруның һәм алардан файдалануның өлеге кагыйдәләре (алга таба – кагыйдәләр) Россия Федерациясе Су кодексының 6 статьясы, 27 статьясы, 50 статьясы һәм 2004 елның 28 июлендәге Татарстан Республикасы Законының 15 статьясы таләпләрен исәпкә алып эшләнде 45-ТРЗ «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында».

1 нче статья. Куллану өлкәсе

1.1. Кагыйдәләр Татарстан Республикасы муниципаль һәм дәүләт милкендәге жирләрдә урнашкан гомуми файдаланудагы су объектларының су саклау зонасында ял итү рекреацион зоналарын булдыру һәм файдалану өчен билгеләнгән, жирле үзидарә органнары, предприятиеләр, оешмалар, гражданныр тарафыннан кулланыла.

1.2. Кагыйдәләр Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы Урманай авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

1.3. Кагыйдәләр гомуми файдаланудагы су объектларының су саклау зонасында жиһазландырылган рекреацион ял зоналарын булдыру һәм файдалану төртибен билгели һәм үтәләргә тиеш.

2. Төп төшенчәләр һәм терминнар

Водный объект - природный или искусственный водоем, водоток, либо иной объект, постоянное или временное сосредоточение вод в котором имеет характерные формы и признаки водного режима;

Гомуми файдаланудагы су объектлары – дәүләт яки муниципаль милектә булган, гражданныр тарафыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен бушлай файдалану мөмкинлеге булган өслек су объектлары, әгәр Россия Федерациясенә Су кодексы белән башкача каралмаган булса;

Су саклау зонасы – диңгезләр, елгалар, чишмәләр, каналлар, күлләр, сусаклагычларның яр буе сызыгына (су объекты чикләренә) якин урнашкан территория, анда күрсәтелгән су объектларын пычрату, чүпләү, ләмләнгән һәм аларның су ресурсларының кимүен булдырмау, шулай ук су биологик ресурслары һәм башка хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы яшәү мөхитен саклау максатында махсус режим билгеләнә.

Яр буе зонасы – су саклау зоналары чикләрендә урнашкан, диңгезләр, елгалар, инешләр, каналлар, күлләр, сусаклагычлар яр буе сызыгына якинлашкан территория, анда хужалык һәм башка эшчәнлеккә өстәмә чикләүләр кертелә;

Яр буе зонасы – гомуми файдаланудагы су объектының яр буе сызыгы (су объекты чикләре) буйлап урнашкан жир полосасы, гомуми файдалану өчен билгеләнгән. Гомуми файдаланудагы су объектарының яр буе зонасы киңлеге егерме метр тәшкил итә, каналлар, шулай ук башыннан авызына кадәр озынлыгы ун километрдан артмаган елгалар һәм инешләр яр буе зонасыннан тыш. Каналлар, шулай ук башыннан авызына кадәр озынлыгы ун километрдан артмаган елгалар һәм инешләр яр буе зонасы киңлеге биш метр тәшкил итә;

Рекреацион ял зонасы – гомуми файдаланудагы су объектының су саклау зонасы чикләрендә урнашкан һәм муниципаль берәмлек чикләрендә рекреацион максатларда файдалану өчен жиһазландырылган территория;

Рекреацион ял зонасын куллану – рекреацион (ял, туризм, спорт) һәм коену максатларын канәгатьләндерү өчен рекреацион ял зонасын төрле ысуллар белән куллану;

Кулланучылар – баланс тотучылар - муниципаль берәмлек администрациясе тарафыннан билгеләнгән рекреацион ял зоналарының эшләве өчен җаваплы затлар;

Рекреация билгеләнешендәге жирләр – гражданның ял итү, туризм, физик культура һәм спорт эшчәнлеген оештыру өчен билгеләнгән һәм кулланылган жирләр. Рекреация билгеләнешендәге жирләр составына ял йортлары, пансионатлар, кемпинглар, физик культура һәм спорт объектары, туристик базалар, стационар һәм палаткалы туристик-сауыктыру лагерьлары, балыкчы һәм аулаучы йортлары, балалар туристик станцияләре, туристик парклар, уку-туристик сукмаклар, трассалар, балалар һәм спорт лагерьлары, пляжлар һәм башка шундый объектлар керә.

Уку-туристик сукмаклар һәм трассалар, жир участоклары хужалары, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир участокларын арендага алучылар белән килешү нигезендә, сервитутлар нигезендә кулланылырга мөмкин; шул ук вакытта әлеге жир участоклары кулланылыштан алынмый.

Рекреация билгеләнешендәге жирләрдә аларның максатчан билгеләнешенә туры килмәгән эшчәнлек тыела.

3 статья. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләре

3.1. Жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль берәмлек чикләрендә Кагыйдәләр эшләү һәм раслау;
- гамәлдәге законнарга туры китереп, кызыксынган дәүләт башкарма хакимият органнары белән килешеп, рекреация зонасы участокларын билгеләү;
- рекреация зонасы белән идарә итү, файдалану, карау.
- ял зоналарын территория планлаштыру схемаларына, жир куллану һәм авыл жирлегендә төзелеш кагыйдәләренә кертү;
- жирле үзидарә органнары белән килешеп, тиз йөрешле ял көймәләре һәм спорт катерлары өчен су объектарында спорт зоналары урнаштыру урыннарын билгеләү;
- рекреация зонасын эксплуатацияләү һәм карап тоту өчен җаваплы кулланучыны билгеләү;
- гомуми файдаланудагы су объектарында рекреация зоналарын, су куллануны чикләү турында мәгълүмат бирү: массакүләм мәгълүмат чаралары (басма басмалар, радио, телевидение, интернет) аша, су объектары ярлары буйлап урнаштырылган махсус мәгълүмат билгеләре ярдәмендә;
- ял рекреация зоналарына суларның тискәре йогынтысын булдырмый калу һәм аның нәтижәләрен бетерү чараларын гамәлгә ашыру;
- муниципаль милектә булган ял рекреация зоналарын саклау чараларын гамәлгә ашыру.

3.2. Гомуми файдаланудагы су объектларын куллану, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән тәртиптә расланган, су объектларында кешеләрнең тормышын саклау кагыйдәләренә туры китереп башкарыла.

3.3. Кагыйдәләр муниципаль берәмлекнең рекреация зоналарына тарала, алар территориясендә рекреация максатларында куллану өчен ярakлы су объектлары бар.

4 нче статья. Ял рекреация зоналарының юридик статусы, аларны оештыруның оештыру-хокукый формалары, милекне куллану тәртибе

4.1. Ял зоналары урнашкан җир участкалары федераль, региональ яки муниципаль милек булып тора.

4.2. Муниципаль берәмлек чикләрендә ял зоналары булдыру өчен җир участкалары бирү гамәлдәге законнар нигезендә башкарыла.

4.3. Ял зоналарының эшләве өчен җаваплы булган кулланучылар - баланс тотучылар, аларга ял зонасы инфраструктурасы белән җир участкалары беркетелә.

4.4. Ял зоналары участкалары һәм аларга якин су объектлары белән файдалану, җир куллану хокукын раслаучы документлар һәм закон нигезендә рәсмиләштерелгән су куллану килешүе буенча, ял зоналары баланс тотучылары тарафыннан башкарыла. Әлеге документларда шәһәр төзелеше көйләү режимнары, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау таләпләре күрсәтелергә тиеш.

4.5. Ял зоналары баланс тотучылары булып гамәлдәге законнар һәм милек мөнәсәбәтләрен көйләүче муниципаль норматив актларны үтәгәндә, предприятиеләр һәм оешмалар, шулай ук башка кулланучылар - баланс тотучылар булырга мөмкин.

4.6. Кулланучылар - ял зоналары җир участкалары баланс тотучылары, арендаторның ризалыгы белән, җир участкаларын субарендага бирә алалар, законнар һәм башка норматив актлар белән билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда. Кулланучылар - ял зоналары җир участкалары баланс тотучылары, субарендаторлар ял зонасы җирләрен максатчан файдалану, милекне саклау һәм ял зонасы режимын тәмин итү өчен җаваплылык тоталар.

4.7. Кулланучылар - баланс тотучылар ял зоналары территориясендә урнашкан биналар, корылмалар һәм башка милек белән идарә итәләр, елга гидрокорылмалары - плотиналар, буалар, су агызу корылмалары, су агызу коллекторлары, яңгыр кабул итү һәм күзәтү коелары, үткәргеч торбалар һ.б.дан тыш.

Кулланучы - баланс тотучы милек хужасының ризалыгы белән биналар, корылмалар һәм башка милекне, территория һәм ял зонасы су объектын файдалану хокукларын тапшыру белән бергә, арендага бирә ала, законнар белән билгеләнгән тәртиптә.

5 нче статья. Ял зоналарын оештыру, реконструкцияләү һәм бетерү

5.1. Кагыйдәләр гамәлгә кергән вакытта булган ял зоналары оештыруга мохтаж. Бу вакытта нигезләмә төзелә һәм документлар пакеты әзерләнә, алар үз эченә ала:

- җиргә хокукларны рәсмиләштерү һәм су куллану килешүләре;
- территорияне төзү һәм төзекләндерү проекты;
- юридик затларның устав документлары – кулланучылар - баланс тотучылар;
- сулыкта су сыйфатын тикшерү үткөрү.

5.2. Ял итү рекреацион зонасы махсус компетентлы комиссия тарафыннан эксплуатациягә кабул ителә, комиссия составы муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

Комиссия составына Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе вәкилләре, Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгының территориаль идарәсе, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре һәм спорт министрлыгы вәкилләре кертелә. Эксплуатациягә кабул итү нәтижәсендә ял итү зонасының юридик статусы һәм аның төре билгеләнә, ул хәзерге хәлгә һәм киләчәктә үсеш һәм жиһазландыруны исәпкә алып туры килә.

5.3. Әгәр дә ял итү зонасының торышы тикшерү нәтижәләре буенча канәгатьләнәрлек түгел дип табылса, аның табигатьне саклау реконструкциясе үткәрелә. Реконструкция махсус төзелгән проект буенча башкарыла, башлангыч - рөхсәт документлары булганда. Проект билгеләнгән тәртиптә килештерелергә һәм муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан расланьрга тиеш.

5.4. Муниципаль берәмлекнең яңа ял итү рекреацион зоналарын булдыру муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты карары нигезендә Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе, Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгының территориаль идарәсе, Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре һәм спорт министрлыгы белән килешеп башкарыла.

Карар белән билгеле бер территориянең рекреацион ял зонасы буларак куллану мөмкинлеге һәм яраклылыгы билгеләнә. Яңа булдырылган һәр рекреацион ял зонасына башлангыч - рөхсәт документациясе, ял зонасын оештыру (реконструкцияләү) проекты рәсмиләштерелергә тиеш, алар нигезендә табигатьтән файдалану шартлары һәм режимнары (планлаштыру эшләрен башкару мөмкинлеге, рөхсәт ителгән рекреацион йөкләнеш, территориянең функциональ зоналаштыруы, вакытлы һәм капитал корымалар төзү мөмкинлеге, эчәр су белән тәэмин итү һәм канализацияләү шартлары, автостоянкалар оештыру һ.б.) һәм гамәлдәге муниципаль норматив актларга туры килгән башка документация билгеләнә. Тик килешенгән һәм расланган проект документациясе булган очракта гына ял зонасыннан файдалану хокукын башка юридик затларга тапшыру шартлары билгеләнергә мөмкин, алар билгеләнгән табигатьтән файдалану шартларын үзгәртү хокукыннан башка үтәргә тиеш.

5.5. Яңа ял итү рекреацион зоналарын булдыру функциональ, төзелеш һәм ландшафт зоналаштыру таләпләренә, районның табигый комплексын саклау һәм үстөрү перспектив планнарына туры китереп башкарылырга тиеш.

5.6. Рекреацион ял итү зонасын бетерү санитар-эпидемиологик, экологик һәм техник күзәтү органнарының тиешле нәтижәләре һәм тикшерү актлары нигезендә башкарылырга тиеш. Ял итү зонасын бетерү нигезе булып, зонада канәгатьләнәрлек санитар-экологик хәлне тәэмин итү мөмкин булмау яки ял итү зонасы территориясен башка максатларда куллану турында кабул ителгән карар тора.

6 нчы мәддә. Эксплуатацияләүче оешманы билгеләү, җаваплылык һәм эксплуатация чараларын башкарганда буйсыну.

6.1. Рекреацион ял итү зонасын эксплуатацияләү тиешле бүлекчә, милекчә яки аренда хокукы буенча рекреацион зонадан файдаланучы юридик зат тарафыннан башкарыла.

6.2. Рекреацион ял итү зонасының торышы өчен җаваплы булып кулланучы - баланс тотучы, шулай ук ял итү зонасын эксплуатацияләүче оешма тора, бу эксплуатацияләүче бүлекчә турындагы нигезләмә яки ял итү зонасын арендага (эксплуатациягә) алу килешүе белән билгеләнә.

6.3. Су акваториясен чистарту белән пляж зоналарын эксплуатацияләүгә кагылышлы рекреацион ял итү зоналары кулланучылары муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына оператив буйсынуда тора.

6.4. Эксплуатация чаралары, ял итү зонасының эшләве һәм ял итүчеләргә хезмәт күрсәтү белән бәйле мөһүбүри чаралардан тыш, санитар-экологик иминлек, төзекләндерү һәм ял итү зонасының куркынычсызлыгын тиешле дәрәжәдә тоту эшләрен дә үз эченә алырга тиеш, бу нормативларга туры китереп билгеләнә. Алар

даими һәм бер тапкыр гына булырга мөмкин, мәсәлән, жәйге сезон ачылышына багышланган.

6.5. Кулланучы - ял зонасы баланс тотучысы ел саен гомуми файдаланудагы яр буйларын, ял зонасы чикләрендә су төбөн, акваторияне, пляжны чистарту эшләрән оештыра, мондый эшләрне башкару өчен лицензиясе булган оешмаларны килешү нигезендә жәлеп итә.

6.6. Су объекты тулысынча ял зонасы территориясендә урнашкан очракта, аны эксплуатацияләү ял зонасы баланс тотучысы тарафыннан башкарыла. Су яткылыгын эксплуатацияләү чыгымнары ял зонасын эксплуатацияләү чыгымнары составында каралырга тиеш.

7 нче мәддә. Ял зоналарын урнаштыру, рекреацион куллану һәм тәзекләндерү дәрәжәсенә таләпләр

7.1. Территорияны ял зоналары урнаштыру өчен куллану мөмкинлеге, әлеге территория өчен билгеләнгән көйләү режимына һәм норматив-хокукый актларга туры китереп билгеләнә.

Территорияларны ял зоналарын урнаштыру өчен куллану, аларның чикле сыйдырышлыгын рәхсәт ителгән рекреацион йөкләнешләрне исәпкә алып билгеләү, рекреацион куллану төрләре һәм тәзекләндерү дәрәжәсе һәр конкрет очракта проектлау биремнәрән һәм ял зоналарын эксплуатацияләү кагыйдәләрен мәжбүри килештерү юлы белән хәл ителергә тиеш.

7.2. Рекреацион ял зоналарында түбәндәге рекреацион куллану төрләре рәхсәт ителә: коену, йөзү чараларында йөрү, су спорты, моржлау, спорт уеннары, чаңгы һәм тимераякта йөрү, ат спорты һәм аттракционнар. Ял зоналарын ел әйләнәсендә күпмаксатлы куллану өстенлекле. Рекреацион куллану юнәлешләре ял зонасы төренә, табигый комплекс территориясе категориясенә, су объекты төренә, табигый шартларга һ.б. бәйле, ял зонасын оештыру вакытында билгеләнә.

7.3. Рекреацион куллану төрен билгеләгәндә табигый объектка рәхсәт ителгән рекреацион йөкләнештән чыгып эш итәләр, ул норматив документларга туры китереп билгеләнә.

7.4. Эксплуатациягә кабул ителгән коену зоналары медицина пункты белән жиһазландырылган булырга тиеш, ул аерым бинада урнаштырылган. Ял зонасы кулланучысы - баланс тотучысы ашыгыч медицина ярдәме машиналарының ял зонасы территориясенә иркен керүен һәм хәрәкәтен тәэмин итәргә тиеш.

8 нче статья. Ял зоналарының санитар-экологик торышына һәм инженер жиһазландыруына таләпләр

8.1. Ял итү зоналары өчен территорияне куллану проект материаллары белән билгеләнә, әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү һәм рекреация зонасы территориясендә ландшафтның табигый өлешен саклау һәм торгызу чаралары тәкъдим ителә.

8.2. Рекреация зонасы территориясе инженер жиһазландыруга ия булырга тиеш, аңа түбәндәгеләр керә: өслек агымын жыю һәм агызуны оештыру (су агызу, үткәргеч торбалар, дренажлар, шуышуну булдырмау корылмалары), пычранган өслек агымының су объектына элэгүен булдырмау; су белән тәэмин итү һәм су агызу. Инженер эзерлек чаралары гамәлдәге норматив документларга туры китереп проект белән билгеләнә.

8.3. Экологик реабилитация максатында һәм яр бие полосасының су саклау функцияләрен тәэмин итү өчен түбәндәге таләпләрне үтәү кирәк: үлән катламын, агач-куакларны һәм яр бие үсемлекләрен максимум саклау, үсемлекләр белән капланмаган территория майданы ял зонасының гомуми майданының 20% тан артмаска тиеш; үлән катламын тапталудан саклау өчен жәяүлеләр юллары челтәре

акыллы планлаштырылырга һәм үтәли каплау булырга тиеш; ял зоналарын яшелләндерү ландшафт һәм су саклау функцияләрен үтәргә тиеш; яшелләндерү су ятмалары ярларында (яр ныгыту поясы), үзәннәр һәм чокырлар битләрендә (бит су тоткарлау поясы - илофильтрлар), шуышу һәм эрозиягә бирешкән битләрдә, чокырлар һәм үзәннәрдә үткәрелергә һәм сакланьрга тиеш; учак ягу бары тик махсус билгеләнгән һәм жиһазландырылган майданчыкларда гына рөхсәт ителә; рекреация зонасында этләрне йөртү катгый тыела.

8.4. Рекреация зонасы территориясендә пычратучы матдәләр һәм каты күнкүреш калдыклары жыелу рөхсәт ителми. Калдыкларны чыгару вакытында махсуслашкан, әлеге эшчәнлек төренә лицензиясе булган оешмалар тарафыннан, килешү нигезендә, рөхсәт ителгән урынга (ТБО полигоны) башкарылырга тиеш. Эксплуатацияләүче оешманың штат расписаниесендә рекреация зонасы территориясен жыештыру өчен персонал каралырга тиеш.

8.5 Су буйлары (уртача күпьяеллык су чигеннән 20 метр) гражданныр өчен гомуми файдалануда булырга тиеш.

9 нчы статья. Су объектларының су сыйфатына таләпләр

9.1. Ял зоналарының су сыйфаты һәм су объектларының торышына таләпләр гамәлдәге санитар нормалар һәм кагыйдәләр, шулай ук дөүләт стандартлары белән билгеләнә, аларның рекреацион файдалану төренә карап.

9.2. Су объекты рекреацион ял зонасына коену өчен керә, әгәр дә күпьяеллык кисемтәдә (уртача) коену сезонының 70% вакытында су сыйфаты буенча коену өчен яраклы булса.

9.3. Су объектларын коену өчен тикшергәндә, алардагы су сыйфаты СанПиН №4630-88 «Өслек су объектларын пычранудан саклау санитар кагыйдәләре һәм нормалары» нигезендә бьяләнә. Тикшерүгә коену сезоны алдыннан яки вакытында кимендә 1 ай дөвамьнда контроль күрсәткечләрне үлчәү чоры алдан булырга тиеш.

9.4. Су объектының рекреацион файдалану характеры турында карар, коену өчен су объектына куелган барлык таләпләрне тәэмин итү мөмкин булмаганда, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенәң территориаль хезмәте белән килешеп, муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан кабул ителә.

9.5. Су сыйфатының микробиологик пычрану буенча норматив күрсәткечләрне арттыру, су сыйфаты начарлану сәбәпләрен ачыклау һәм бетерү чорында, су объектын коену өчен файдалануны мөмкинсез итә.

10. статья Ял итүчеләрне саклау һәм куркынычсызлык таләпләре

10.1. Ял итү рекреацион зоналарын куллану куркынычсызлыгы таләпләре түбәндәгеләрдән тора: су объектларын куллану куркынычсызлыгы таләпләре (су коену, көймәдә йөрү, тимераякта, чаңгыда йөрү, балык тоту һ.б.); су объектларындагы гидротехник корьлмаларның торышына бьяле куркынычсызлык таләпләре; ял итү зонасы территориясендә куркынычсызлык таләпләре (янгын куркынычсызлыгы, төзелеш конструкцияләренең ышанычлылыгы, куркыныч геологик процесслар булмау һ.б.).

11 статья. Санитар-экологик торышны һәм рекреацион зонада кешеләрнең куркынычсызлыгын тәэмин итүне контрольдә тоту

11.1. Ел саен жәйге сезонга эзерлек вакытында муниципаль берәмлекнең Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән комиссия тарафыннан рекреацион зона кабул ителә. Тикшерү нәтижәләре буенча зона жәйге сезонга эзер булуын раслаучы акт төзелә. Бозулар ачыкланган очракта тиешле эксплуатация чараларын

үткөрү таләпләре куела (агымдагы ремонтны да кертеп), тиешле күрсәтмәләр төзелә һәм аларның күчәрмәләре муниципаль берәмлекнең Башкарма комитетына жиберелә.

11.2. Су коену сулыкларындагы суның сыйфаты санитар-эпидемиологик хезмәт тарафыннан контрольдә тотыла. Контроль су коену сезоны башланганчы бер ай алдан һәм сезон вакытында оештырылырга тиеш.

11.3. Пробалар алу ешлыгы су коену сезоны вакытында айга кимендә 2 тапкыр билгеләнә.

11.4. Сәламәтләндерү чаралары үткөрү яки пляжны ябу кирәклеген хәл итү өчен эчәк төркеме патоген бактерияләр яки энтеровируслар булуны тикшерү өчен пробалар тикшерелә.

11.5. Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенең территориаль органы, Татарстан Республикасы буенча Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының төп идарәсе карамагындагы кече суднолар буенча дәүләт инспекциясе органы тарафыннан бирелгән рәхсәтсез пляжны ачу һәм файдалану тыела.

11.6. Ял итү зонасының баланс тотучысы булган кулланучы коену сезоны башланганчы, Татарстан Республикасы буенча Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының төп идарәсе карамагындагы кече суднолар буенча дәүләт инспекциясенең территориаль органы тарафыннан ел саен пляжның техник тикшерүен үткәргә тиеш.

12 статья. Эксплуатация чыгымнарын финанслау ял итү рекреация зоналары

12.1. Ял итү зоналарын эксплуатацияләү чыгымнарын, шулай ук милек яки башка хокук нигезендә булган табигатьне саклау реконструкциясен финанслау муниципаль берәмлек бюджетының тышкы төзекләндерү объектларын тоту өчен каралган һәм чикләнгән чаралар хисабына башкарыла. Ведомстволар һәм башка оешмалар балансында булган ял итү зоналарын төзекләндерү чыгымнары муниципаль берәмлек бюджеты чаралары хисабына финансланмый.

13 статья. Ял итү зоналарын шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен куллану тәртибе.

13.1. Гражданның шәхси һәм көнкүреш ихтыяжларын канәгатьләндерү максатында ял зоналарын куллану өчен су ресурсларын файдалану килешүен төзү яки су объекттын файдалануга бирү турында карар кабул итү таләп ителми.

13.2. Гомуми файдаланудагы су объектларын кулланганда гражданның хокуклары бар:

- махсус билгеләнгән урыннарда коену һәм күпләп ял итү, туризм, спорт, һөнәри булмаган һәм спорт балыкчылыгы белән шөгыльләнү өчен су биологик ресурслары турындагы законнарда туры китереп файдалану;

- гомуми файдаланудагы су объектларының яр буйларынан йөрү һәм алар янында булу, шул исәптән һөнәри булмаган һәм спорт балыкчылыгы белән шөгыльләнү һәм йөзү чараларын туктату өчен файдалану;

- йөзү чараларында, шул исәптән кечкенә судноларда, су мотоциклларында һәм гражданның шәхси милкендә булган һәм эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен кулланылмаган башка техник чараларда йөзү;

- гомуми файдаланудагы су объектларына керү, аларның су саклау зонасында урнашкан ял зоналарын шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен бушлай файдалану, өгөр дө законнарда башкача каралмаган булса;

- гомуми файдаланудагы су объектларының торышы турында аларны файдалану өчен кирәкле мәгълүматны билгеләнгән тәртиптә алу.

13.3. Ял зоналарын кулланганда **тыела:**

- жиһазландырылмаган урыннарда коену һәм сулыктагы суның сыйфаты билгеләнгән нормаларга туры килмәгән очракта;
- коену өчен билгеләнгән акваториядә йөзү чараларының хәрәкәте;
- башка кешеләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу;
- әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү (рөхсәтсез чүплекләр оештыру, учаклар, транспортның оештырылмаган хәрәкәте белән туфракның уңдырышлы катламын бозу, агач һәм куак үсемлекләрен бозу, зарарлау яки юк итү һ.б.).

14 статья. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык.

14.1. Әлеге Кагыйдәләрне бозган өчен юридик һәм физик затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм башка җаваплылыкка тартыла.

14.2. Кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылыкка тарту гаепле затларны бозуларны бетерүдән азат итми.